

Ministerstvo financí

Letenská 525/15

118 10 Praha 1

V Praze dne 14. 1. 2021

Věc: Podnět k legislativní činnosti

Vážení,

my, Podnikatelské odbory - Unie podnikatelských a živnostenských spolků, z.s., IČ: 05786185, sídlem: Mimoňská 3223, 470 01 Česká Lípa, jakožto spolek hájící práva podnikatelů, si tímto dovoluujeme **podat podnět k zahájení legislativní činnosti v oblasti pomoci živnostníkům, kteří se nacházejí v oddlužení.**

V současné době tyto osoby nemají nárok na čerpání žádné z veřejných podpor týkajících se podnikatelů, a to i v případě, že jejich podnikatelská činnost byla pandemií koronaviru a souvisejícími vládními opatřeními značně ovlivněna (mnohdy zcela přerušena).

Tyto osoby nyní nejen, že nemají finance na řádné hrazení splátkového kalendáře (bez ohledu na možné přerušení jeho plnění po dobu stanovenou zákonem), ale zejména nemají finance ani na obstarání základních životních potřeb. Z důvodu vládních opatření omezujících či zakazujících jejich činnost si nejsou a nemohou být schopny adekvátní finance opatřit.

V případě, že k poskytnutí žádné podpory nedojde, budou tyto osoby nejenom likvidovány jako podnikatelé, ale i jako občané, protože nemají žádnou možnost opatřit si potřebné příjmy, a to ani pro svoji fyzickou existenci. Přitom je ve společenském zájmu, aby ekonomická činnost OSVČ v oddlužení pokračovala, a měla by být státem podporována.

Jde tedy na jednu stranu o zajištění podpory/příjmu pro tyto osoby pro zajištění jejich fyzické existence, na stranu druhou o podporu pro zachování jejich možnosti (po ukončení pandemie) podnikání obnovit. Otázka dostatečné podpory pro zajištění možnosti rozumně vyžít je věcí, u níž snad není nutné jakkoli argumentovat.

K otázce ukončení podnikání OSVČ v oddlužení je potřeba uvést, že by toto mělo extrémně negativní dopad, a to nejen na samotné OSVČ v oddlužení a jejich věřitele, ale i na společnost a stát jako celek. V případě, že OSVČ v oddlužení nebude poskytnuta podpora, mohlo by dojít i k definitivnímu ukončení jejich ekonomické činnosti a zastavení oddlužení. Následně tyto osoby budou nuceny řešit svou situaci jinými způsoby (např. sociálními dávkami, na které leckdy vzhledem k tomu, že doposud podnikaly, nemají nebo nemusejí mít nárok, případně nárok mají, ovšem ve výši významně menší než řadoví zaměstnanci), kdy je předpoklad, že potřeba těchto dávek bude mít delšího trvání, a dojde tedy k ještě větší finanční zátěži pro stát a společnost.

Pro OSVČ postižené pandemií, které se však nenacházejí v oddlužení, tu státní podpora existuje. I z toho je zřejmé, že OSVČ, jejichž podnikání bylo aktuální situací negativně ovlivněno, podporu potřebují. OSVČ mohou čerpat zejména podporu na základě zákona č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 (dále jen jako „zákon o kompenzačním bonusu“). Tento zákon v ust. § 5 odst. 2 vylučuje z nároku na kompenzační bonus mimo jiné osoby, které v bonusovém období byly v úpadku. Vyloučení těchto osob přitom není založeno na žádných obhajitelných podmínkách, tedy k němu není žádného relevantního důvodu.

S ohledem na tento fakt se domníváme, že uvedené ustanovení lze považovat za diskriminační – tedy v rozporu s ústavním pořádkem ČR – a je třeba ho změnit.

Účelem zákona o kompenzačním bonusu je zmírnit dopady událostí souvisejících se vznikem a rozšířením onemocnění COVID-19 na osoby samostatně výdělečně činné, resp. na společníky malých společností s ručením omezeným, jejichž činnost byla bezprostředně zakázána či omezena současnými opatřeními orgánů státní správy v rámci aktuálně trvajících nouzového stavu, a tedy došlo k zásadnímu nebo výraznému negativnímu zásahu do jejich podnikání bezprostředně v důsledku uvedených opatření. Bezprostředně omezena současnými opatřeními byla přitom i činnost osob, které se v bonusovém období nacházely v úpadku. Také u těchto osob došlo k ekonomickým obtížím, které samy nezavinily. Fakt, že se nacházejí v oddlužení (v úpadku), přitom ani nemusí souviset s jejich současnou výdělečnou činností.

Uvedené vyloučení osob, které se nacházejí v úpadku, je zcela absurdní také s přihlédnutím k tomu, že např. osoby, u kterých probíhá exekuce, z nároku na kompenzační bonus vyloučeny nejsou.

V praxi tak dochází k tomu, že osoby nacházející se v exekuci (případně je na jejich osobu zahájeno již více exekucí), které se svoji situaci nesnaží řešit a zapojit do ekonomické společnosti, nárok na kompenzační bonus mají. Kdežto osoby, které se nacházejí v úpadku řešeném formou oddlužení (tedy osoby, které se svoji ekonomickou situaci snaží řešit, pravidelně hradí věřitelům a pouze z důvodu epidemie koronaviru a souvisejících opatření na úhradu dluhů a vlastní obživu nemají finanční prostředky), na kompenzační bonus nedosáhnou.

Jsme si vědomi důvodů, které předkladatele zákona o kompenzačním bonusu vedly k vyloučení uvedených osob z nároku na kompenzační bonus, nicméně se domníváme, že tyto důvody nezohledňují specifika a účely institutu oddlužení v ČR.

Dle důvodové zprávy zákona o kompenzačním bonusu evropská legislativa stanoví státům povinnost zajistit, že subjektem veřejné podpory nebudou osoby v ekonomických či jiných problémech. Toto dle našeho názoru není přesné, evropská legislativa (zejména Dočasný rámec pro opatření státní podpory na podporu hospodářství při stávajícím šíření koronavirové nákazy COVID-19 ze dne 19. března 2020) vylučuje poskytnutí veřejné podpory tzv. podniku v obtížích (nikoli osobám v jakýchkoli obtížích). Dle č. 2 odst. 18 písm. c) Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (tzv. obecného nařízení o blokových výjimkách), je přitom za podnik v obtížích mimo jiné považován podnik v případě: „*Jestliže vůči podniku bylo zahájeno kolektivní úpadkové řízení nebo tento podnik splňuje kritéria vnitrostátního práva pro zahájení kolektivního úpadkového řízení na žádost svých věřitelů.*“ Smysl citované legislativy EU je ve

vyločení poskytování podpor ze státních prostředků, které by mohly nějakým způsobem narušit hospodářskou soutěž.

V konkrétním uvedeném případě lze sledovat účel úpravy v tom, aby podpora nebyla poskytována i společnostem a podnikatelům, jejichž podnikání se nacházelo či nachází v ekonomických problémech i bez souvislosti s koronavirem. K tomuto účelu je třeba přihlídnout i při výkladu výše uvedeného ustanovení, jež nezohledňuje odlišnosti v úpravách insolvenčních řízení a podnikání jednotlivých států. V důsledku toho nezohledňuje fakt, že v případě OSVČ v oddlužení se fakticky nemusí jednat o podnik v obtížích, kdy oddlužení nebylo zahájeno na osobu jakožto podnikatele, ale na fyzickou osobu, jejíž dluhy by povětšinou neměly s podnikatelskou aktivitou souviset.

Dle české právní úpravy slouží oddlužení zejména jako institut odbřemenění fyzických osob nepodnikajících. Tam, kde příslušnými novelami byla zahrnuta do insolvenčního zákona i možnost oddlužení fyzické osoby podnikající, byla tato možnost spojena s právem věřitele oddlužení odmítnout. Věřitelé z podnikatelových dluhů tak mají k dispozici možnost zabránit oddlužení OSVČ prostřednictvím svého podání.

Zároveň – a to považujeme za nejpodstatnější – i fyzická osoba podnikající může použít oddlužení k řešení svých dluhů z nikoli podnikatelské činnosti. V takovém případě se tedy nachází v oddlužení jako občan, pro své soukromé dluhy, nikoli pro dluhy z podnikání. Na pomoc dle zákona o kompenzačním bonusu ovšem ani takový podnikatel nedosáhne, právě pro existenci oddlužení – byť jím nejsou řešeny dluhy z podnikání, nebo nejsou dluhy z podnikání oddlužením řešeny převážně.

Zahájené oddlužení tedy nemůže být ukazatelem ekonomických problémů v podnikání OSVČ. Fyzickou osobu, která podniká jakožto OSVČ a která se nachází v oddlužení, nelze automaticky považovat za podnik v obtížích a není tedy důvodu, proč by se jí nemělo dostávat podpory.

Z tohoto důvodu si dovoluujeme požádat o zahájení legislativní činnosti, kterou by došlo k řešení výše nastíněné situace. A to zejména úpravou zákona o kompenzačním bonusu, kdy by na tento bonus dosáhly i osoby v oddlužení. V případě, že toto nebude možné či obtížně proveditelné (kupříkladu kvůli souladu s legislativou EU), žádáme o přípravu jiného druhu podpory či pomoci OSVČ v oddlužení – například ve formě sociální podpory. **Zároveň Vás tímto zdvořile žádáme o zaslání informace na výše uvedenou adresu sídla či do datové schránky: f9f9cma, zda a případně jak této žádosti bude vyhověno.**

Za Podnikatelské odbory – Unii podnikatelských a živnostenských spolků, z. s.

Radomil Bábek
předseda výboru

Kontakt:

Ing. Vanda Böhmová

tajemnice Podnikatelských odborů

Mobil: +420 604 750 443

E-mail: vanda.bohmova@podb.cz